

Bryssel, 16. marraskuuta 2023
(OR. en)

15231/23

ESPACE 83
CFSP/PESC 1511
CSDP/PSDC 762
TRANS 491

ILMOITUS

Lähtettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Kilpailukykyneuvoston (sisämarkkinat, teollisuus, tutkimus ja avaruus) 7.–8. joulukuuta 2023 pidettävän istunnon valmistelu Ehdotus neuvoston päätelmiksi ”Avaruusliikenteen hallinta: tilannekatsaus” – Hyväksyminen

I JOHDANTO

1. Neuvoston päätelmät ”Avaruusliikenteen hallinta: tilannekatsaus” on laadittu 8. joulukuuta 2023 pidettävää kilpailukykyneuvoston istuntoa varten. Päätelmissä muistutetaan, että on kiireellisesti kehitettävä EU:n avaruusliikenteen hallintaa koskeva toimintamalli, ja todetaan, että on tärkeää ehdottaa avaruuteen liittyvää EU:n lainsäädäntöä, joka kattaa turvallisuus-, vaarattomuus- ja kestävyysnäkökohdat.
2. Puheenjohtajavaltio on esittänyt tämän ehdotuksen neuvoston päätelmiksi korostaakseen avaruusliikenteen hallinnan merkittävää panosta EU:n tärkeimpiin poliittisiin painopisteisiin, kuten EU:n vihreän kehityksen ohjelmaan ja EU:n digitalisointiin sekä Euroopan autonomiseen, turvalliseen ja kustannustehokkaaseen avaruuteen pääsyyn.

II TILANNEKATSAUS

3. Avaruustyöryhmä on tarkastellut ehdotusta neuvoston päätelmiksi neljään otteeseen 3. heinäkuuta 2023 lähtien.
4. Tämän ilmoituksen liitteessä oleva teksti on sama kuin tätä asiaa käsitelleen viimeisimmän avaruustyöryhmän kokouksen jälkeen toimitettu teksti (asiak. 13656/23 REV 1), jota valtuuskunnat eivät kommentoineet mitenkään. Ehdotus on tasapainoinen kokonaisuus, jonka neuvosto voisi hyväksyä.

III LOPUKSI

5. Pysyvien edustajien komiteaa pyydetään vahvistamaan tämän ilmoituksen liitteessä oleva kompromissiteksti ja toimittamaan päätelmäehdotus neuvoston (kilpailukyky) hyväksyttäväksi sen 8. joulukuuta 2023 pidettävässä istunnossa.

Ehdotus neuvoston päätelmiksi ”Avaruusliikenteen hallinta: tilannekatsaus”

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

PALAUTTAA MIELEEN

- A. neuvoston 11. marraskuuta 2020 antamat päätelmät ”Suuntaviivat Euroopan osallistumisesta maailmanlaajuisen avaruustalouden keskeisten periaatteiden määrittelyyn”¹, joissa tunnustetaan tarve soveltaa yhä enemmän eurooppalaista koordinoitua lähestymistapaa avaruusliikenteen hallintaan;
- B. neuvoston 21. toukokuuta 2021 antamat päätelmät ”Uusi avaruustoiminta ihmisiä varten”², joissa korostetaan, että on tärkeää kehittää avaruusliikenteen hallintaa koskeva toimintatapa Euroopalle tulevaisuutta varten ja ohjaavia maailmanlaajuisia standardeja;
- C. neuvoston 26. marraskuuta 2021 antamat päätelmät ”Avaruus kaikille”³ ja puheenjohtajavaltion selvityksen avaruusliikenteen hallinnasta⁴, joissa todetaan EU:n avaruushjelman avaruustilannetietoisuutta koskevan komponentin, myös avaruusesineiden valvonnan ja seurannan (SST), merkitys olemassa olevan avaruusinfrastruktuurin suojaamisessa ja painotetaan tarvetta jatkaa keskustelua avaruusliikenteen hallinnan kehityksestä ja toteuttaa sitä koskevia toimia teknisellä, oikeudellisella ja poliittisella tasolla;

1 12851/20.
2 8956/21.
3 14307/21.
4 13407/21 + COR 1.

- D. komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan 15. helmikuuta 2022 antaman yhteisen tiedonannon ”Avaruusliikenteen hallintaa koskeva EU:n toimintamalli – EU:n panos maailmanlaajuiseen haasteeseen vastaamiseksi”⁵, jossa ehdotetaan yksityiskohtaista suunnitelmaa avaruusliikenteen hallintaa koskevan EU:n toimintamallin kehittämiseksi;
- E. EU:n lähestymistavasta avaruusliikenteen hallinnassa 10. kesäkuuta 2022 annetut neuvoston päätelmät⁶, joissa tunnustetaan avaruusliikenteen hallintaan liittyvät strategiset sekä kilpailukykyä ja innovointia koskevat haasteet;
- F. komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan 10. maaliskuuta 2023 antaman yhteisen tiedonannon Euroopan parlamentille ja neuvostolle turvallisuutta ja puolustusta tukevasta EU:n avaruusstrategiasta, jossa todetaan, että avaruus on turvallisuus- ja puolustusalan strateginen ulottuvuus, ja ehdotetaan erityisiä toimia, joilla tehostetaan EU:n reagointia sekä avaruudesta että maapallolta tuleviin avaruushkiin, myös avaruudessa, edistetään vastuullista toimintaa avaruudessa, parannetaan EU:n avaruusinfrastruktuurien häiriönsietokykyä, kehitetään avaruusvoimavaroja turvallisuuden ja puolustuksen tueksi ja edistetään kumppanuuksia;
- G. neuvoston 23. toukokuuta 2023 avaruuden oikeudenmukaisesta ja kestävästä käytöstä antamat päätelmät⁷, joissa komissiota kannustetaan varmistamaan turvallinen, varma ja kestävä avaruustoiminta ja kehoitetaan komissiota ja jäsenvaltioita pyrkimään siihen, että sääntöjä ja suuntaviivoja noudatettaisiin maailmanlaajuisesti, mikä voi johtaa avaruuden oikeudenmukaiseen, turvalliseen ja kestäväan käyttöön,
1. TOTEAA, että on kiireellisesti kehitettävä EU:n avaruusliikenteen hallintaa koskeva toimintamalli, joka edistää avaruuden turvallisuutta, kestävyyttä ja vaarattomuutta; ja ILMAISEE TYYTYVÄISYYTENSÄ komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan yhteisessä tiedonannossa ”Avaruusliikenteen hallintaa koskeva EU:n toimintamalli – EU:n panos maailmanlaajuiseen haasteeseen vastaamiseksi” esitellyissä tärkeimmissä toimintalinjoissa alkuvaiheessa saavutettuun edistymiseen;

⁵ 6321/22.

⁶ 10071/22.

⁷ 9675/23.

2. PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE yhteisen tiedonannon ”Turvallisuutta ja puolustusta tukeva Euroopan unionin avaruusstrategia”; TOTEAA, että siinä ehdotetaan pilottihanketta, jossa selvitetään synergioita avaruusohjelman SST-osakomponentin kanssa, jotta voidaan tarjota avaruusulottuvuutta koskevaan tilannetietoisuuteen liittyviä alkuvaiheen palveluja, joilla tuetaan EU:n toimia avaruushkiin vastaamiseksi; KOROSTAA, että avaruusulottuvuutta koskeva tilannetietoisuus on edelleen jäsenvaltioiden valvonnassa;
3. TOTEAA, että on tärkeää ottaa huomioon sekä siviili- että sotilasalan avaruusliikenteen hallintaa koskevat vaatimukset ja varmistaa, että puolustus- ja turvallisuusnäkökohdat huomioidaan asianmukaisesti; KANNUSTAA komissiota ja Euroopan ulkosuhdehallintoa (EUH) työskentelemään Euroopan puolustusviraston (EDA) tuella ja yhdessä jäsenvaltioiden kanssa tämän tavoitteen saavuttamiseksi avaruusliikenteen hallinnan yhteydessä käyttöön otetun palautemekanismin puitteissa, jotta voidaan taata, että EU:n avaruusliikenteen hallintaa koskevassa toimintamallissa otetaan huomioon kaikkien eurooppalaisten toimijoiden tarpeet, ja KOROSTAA, että on tärkeää säilyttää EU:n avaruusohjelmien siviililuonne, poliittiset tavoitteet ja hallinnointi;
4. TUNNUSTAA sellaisten muiden alojen erityispiirteet, jotka ovat yhteydessä ulkoavaruuteen, erityisesti ilmatila, jossa on varmistettava avaruus- ja lentotoiminnan yhteentoimivuus ja koordinointi;
5. KOROSTAA, että on tärkeää vahvistaa Euroopan strategista riippumattomuutta EU:n SST-järjestelmän avulla ja säilyttää samalla avoin talous; TUKEE EU:n SST-kumppanuuden toimia, joihin sisältyy avaruusesineiden hajoamista ja ilmakehään paluuta koskevia analyysijä sekä törmäyksenestopalveluja EU:n avaruusohjelmaviraston heinäkuusta 2023 alkaen saumattomasti hallinnoiman EU:n SST-palvelupisteen kautta; EHDOTTAA, että viraston mahdollista roolia avaruusliikenteen hallinnan alalla selvitetään SST-palvelupisteen toiminnan pohjalta; KEHOTTA kehittämään toimia, joilla valmistellaan avaruusromun haittojen lieventämis- ja korjaamispalveluja; SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI EU:n SST-kumppanuuden uusiin jäseniin, jotka tuovat lisää kansallisia valmiuksia ja voimavaroja; ja KANNUSTAA muita jäsenvaltioita harkitsemaan kumppanuuteen liittymistä;

6. PAINOTTAA, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden olisi edelleen parannettava operatiivisia SST-valmiuksiaan kansallisen kehityksen ja EU:n SST-kumppanuuden avulla ja parannettava siten EU:n palveluja; KOROSTAA Euroopan teollisuuden toimien merkitystä ilmaisiverkon optimoinnissa sekä EU:n nykyisten SST-palvelujen tehostamisessa, mukaan lukien kiertoradalla olevia esineitä koskevan EU:n luettelon käyttöönotto ja uusien teknologioiden käyttö; ja ON tässä yhteydessä TYYTYVÄINEN innovatiivisia kaupallisia SST-ilmaisimia koskevaan tutkimukseen ja kehitystyöhön sekä uusien julkisten ja kaupallisten palvelujen ja datan kehittämiseen;
7. KEHOTTA komissiota maksimoimaan Euroopan puolustusrahaston, EU:n avaruusohjelman ja Horisontti Eurooppa -puiteohjelman synergiat niiden strategisen suunnittelun mekanismien avulla siten, että ohjelmien omat prioriteetit ja tavoitteet kuitenkin säilyvät; KANNUSTAA suosimaan kaksikäyttöteknologiaan perustuvaa toimintatapaa Euroopan puolustusrahastossa ja EU:n avaruusohjelmassa aina, kun se on tarkoituksenmukaista ja mahdollista, sekä edistämään tällä tavoin avaruusliikenteen hallintaa ja puolustusta tukevan avaruusstrategian tavoitteita;
8. TUNNUSTAA Euroopan avaruusjärjestön (ESA) roolin erityisesti avaruussäätä, maapallon lähelle tulevia kohteita sekä avaruusromun vähentämistä ja siivoamista koskevassa tutkimus- ja kehitystyössä muistuttaen samalla siitä, että on tärkeää noudattaa unionin, sen jäsenvaltioiden ja ESAn asiaankuuluvia rooleja ja vastuita ja välttää toimien tarpeetonta päällekkäisyyttä;

9. TOTEAA, että avaruusliikenteen hallintaan liittyvillä aloitteilla ei tulisi vaarantaa vaan pikemminkin edistää koko Euroopan avaruusteollisuuden, mukaan lukien startup-yritykset, pk-yritykset, midcap-yritykset ja laajat järjestelmäintegraattorit, globaalia kilpailukykyä; SUOSITTELEE, että edistetään vuoropuhelua Euroopan avaruusteollisen ekosysteemin kanssa, joka on keskeinen sidosryhmä avaruusliikenteen hallinnan kehityksessä, erityisesti avaruusliikenteen hallintaa käsittelevän Euroopan unionin teollisuus- ja startup-foorumin kautta; ja PALAUTTAA MIELEEN, että vahva EU:n yhteinen tai koordinoitu kanta kansainvälisillä foorumeilla on ratkaisevan tärkeä vahvan ja kestävän eurooppalaisen avaruusteollisuuden kannalta;
10. PITÄÄ MYÖNTEISENÄ komission roolia jäsenvaltioiden tukena kansallisten toimien koordinoinnissa EU:n avaruusliikenteen hallinnan sääntelynäkökohtien lähentämiseksi, jotta voidaan ehkäistä sisämarkkinoiden pirstoutumista; PANEE MERKILLE avaruusliikenteen hallinnan sidosryhmien tekemän työn uusien standardien ja suuntaviivojen kehittämisessä ja edistämässä EU:n ja kansainvälisellä tasolla; ja KANNUSTAA komissiota ehdottamaan jäsenvaltioiden kanssa tehdyn tiiviin yhteistyön perusteella mahdollisia kannustintimenpiteitä, joilla edistetään kansallisella tai kansainvälisellä tasolla kehitettyjen oikeudellisesti sitomattomien välineiden käyttöönottoa ja joiden pitäisi edistää Euroopan avaruusteollisuuden kilpailukykyä;
11. KANNUSTAA komissiota tekemään yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa ja käymään tiiviistä vuoropuhelua EUH:n kanssa EU:n avaruustoiminnan turvallisuuden, vaarattomuuden ja kestävyysparantamiseksi; ja PANEE MERKILLE aloitteen ehdottaa avaruuteen liittyvää EU:n lainsäädäntöä, joka kattaa turvallisuus-, vaarattomuus- ja kestävyysnäkökohdat ja perustuu vaikutustenarviointiin ja sidosryhmien kuulemiseen, jolla varmistetaan yhdenvertainen kohtelu ja tasapuoliset toimintaedellytykset koko Euroopan teollisuudelle kunnioittaen kansallista toimivaltaa ja toissijaisuusperiaatetta ja jossa otetaan tarvittaessa huomioon turvallisuus- ja puolustusalan erityistarpeet;

12. KEHOTTA komissiota esittämään tulokset oikeudellisten seikkojen ja niiden vaikutusten analysoinnista, jotka liittyvät EU:n julistukseen asiaa koskevien YK:n sopimusten ja ulkoavaruutta koskevien yleissopimusten mukaisten oikeuksien ja velvollisuuksien hyväksymisestä, ja laatimaan tarvittaessa asiaa koskevan ehdotuksen mahdollisimman pian; ja KANNUSTAA EUH:ta ja komissiota jatkamaan kansainvälisen taakanjaon edistämistä avaruusliikenteen hallinnan maailmanlaajuiseen haasteeseen vastaamiseksi alueellisten toimien avulla ja tekemään yhteistyötä erityisesti Yhdysvaltojen kanssa EU:n ja Yhdysvaltojen avaruusvuoropuhelun puitteissa sekä muiden kolmansien maiden kanssa kahden- ja monenvälisen yhteistyön avulla;
13. MUISTUTTAA, että on tärkeää edistää ulkoavaruustoiminnan pitkän aikavälin kestävyyttä koskevien 21 vapaaehtoisen suuntaviivan täytäntöönpanoa; ja KANNUSTAA jäsenvaltioita edistämään näiden suuntaviivojen täytäntöönpanoa tai uusien suuntaviivojen laatimista tarpeen mukaan ulkoavaruuden rauhanomaista käyttöä valvovassa komiteassa;
14. KOROSTAA avaruusliikenteen hallinnan merkittävää panosta EU:n tärkeimpiin poliittisiin painopisteisiin, kuten EU:n vihreän kehityksen ohjelmaan, EU:n digitalisointiin, EU:n teknologiseen riippumattomuuteen, Euroopan autonomiseen, turvalliseen ja kustannustehokkaaseen avaruuteen pääsyyn, avaruuden turvalliseen ja kestäväan käyttöön sekä turvallisuuteen ja selviytymiskykyyn; MUISTUTTAA, että strategisessa kompassissa ulkoavaruus määriteltiin kiistanalaiseksi alueeksi; ja TOTEAA, että taloutemme, yhteiskuntamme ja julkiset toimijamme ovat yhä riippuvaisempia avaruusinfrastruktuureista ja -palveluista ja että avaruus on turvallisuuden ja puolustuksen kannalta keskeinen tekijä, sekä KOROSTAA, että on tärkeää säilyttää nykyisten ja tulevien sukupolvien mahdollisuus käyttää ja tutkia avaruusympäristöä turvallisesti, rauhanomaisesti ja kestäväällä tavalla.